

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslowakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

EVROPSKÉ LISTY: Vychází každé pondělí • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publication, Inc. • Vedoucí redaktor: Josef Martinek
Evropský redaktor: Václav Hora • Adresa redakce:
FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

EVROPSKÉ LISTY: Erscheint jeden Montag • Herausgeber: Universum
Sokol Publ. Inc. • Chefredakteur: Josef Martinek • Redakteur für
Europa: Václav Hora • Anschrift der Redaktion:
FK, D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG den 5. APRIL 1976 • EL, D-6 FRANKFURT/M. 70. POSTFACH 70 0103 • Nr. 14.

Literární podvrh Kremlu

Začátkem roku vydalo bratislavské nakladatelství Pravda překlad údajných deníků mezitím zemřelého sovětského korespondenta TASS Vladimirova v Šanghaji "Mao-ce-tung bez masky". Kniha byla s velkou propagandou vydána v SSSR roku 1973 agenturou Novosti a brzy nabídnuta k vydání západním nakladatelům. Petr Vladimirov, v letech 1942-1945 korespondent TASS v Číně, zemřel roku 1953 v Burmě. Nikdo nezná původní originál, ale při listování 580-ti stránkového deníku padne do očí, že korespondent TASS a také zástupce Kominterny při KS Číny ani jedenkrát nejmene např. Stalina, který ještě v době autorova úmrtí byl vysoko v kursu. Stejně pozoruhodná jsou autorova obvinění Mao-ce-tunga, Kang-Šenga a dalších čínských vůdců, že nechtěli

bojovat proti Japoncům. Již "tenkrát" je autor obviňuje z maloměstského nacionalismu: výrazy, které se v sovětské propagandě objevují mnohem později.

Kniha byla v SSSR vydána (a postupně v satelitních státech) v milionových nákladech a doporučena jako základní příručka k poznání Číny. Problémy nastaly s šířením v cizině. Tak varšavský týdeník "Polityka" začal s jejím uveřejňováním na pokračování, ale po dvou otisktech musel přestat. V redakci se totiž hromadily dopisy čtenářů, kteří zjevně s Čínou sympatizovali a postoj čínských vůdců chválili.

Ještě hůře to dopadlo v USA, kde nabídku Sovětů k vydání přijalo nakladatelství Doubleday Co. Zaplatilo za ni částku 4 tisíce dolarů a po přípravě k tisku požádalo ještě o posudek bývalého vedoucího americké mise za války v čínském Jenanu, kde byl i Vladimirov, Johna Service. Ten, po prohlédnutí kartáčových otisků označil knihu za sovětský padělek a provedl rozbor až do nejmenších detailů. Tak se např. v knize tvrdí, že Američané kouřili cigarety Chesterfield, pili whisky "Black & White", ačkoliv to nebylo pro omezené letecké transporty možné. Rovněž tak neexistovalo vytytí šakalů, kteří se v Číně nevyskytují ani letecký most mezi Čínou a SSSR. K protestu Johna Service se připojili i američtí sinologové a nakladatelství nezbylo, než knihu vydat v podstatně zkráceném vydání a s předmluvou, že přináší různé nesrovnalosti a může vyvolat diskuse.

Podobný případ není prvním v hojných sovětských falzifikátech. V padesátých letech udělalo podobnou zkušenost londýnské nakladatelství Andre Deutsch s údajným deníkem Maxima Litvinova, sovětského ministra zahraničí, který zemřel roku 1951. A konečně je znám i případ Tichého Donu, který si jednoduše přivlastnil a popravil dnešní horlivý dogmatik Michail Šolochov včetně přijetí Nobelovy ceny za něj.

—Eduard

3 - 1 = 2

Ferdinand Peroutka

toho trojčlenná dohoda byla považována za fakt, vynesla Nixonovi uznání ve všech hlavních městech světa, doma drtivě vyhrál volby.

Dnes Čína se cítí odstavena a je trpká. Kritikuje, že detenta tři se sesunula v detentu dvou nebo, přesněji řečeno, v trpělivou snahu Ameriky, aby aspoň mezi ní a Ruskem existovalo něco, co by mohlo být považováno za detentu. Čína se snaží říci Americe, že je to marné počínání. Nedůvěřuje sovětům a radí, aby nikdo nedůvěřoval. Jak Číňané to vidí, sověty zahájily expansivní, imperialistickou kampaň, od níž je nic neodvrátí, nejméně konference v Helsinkách nebo někde jinde.

Nový americký prezident Ford snad nebyl dostatečně informován o této čínské ná-

ladě a projevil přání navštívit Čínu. Číňané, zkušený formalisté, ho přijali s chladnou rovnováhou zdvořilosti a nezdvořilosti. Nebylo aranžováno nic z toho, čím čínská zdvořilost abyčejně se vyjadřuje. Žádný dav nemával na uvítanou vlajkami, nebyly předvedeny opery ani tanečníci. Na letišti nepřišli vítat všichni členové čínského Politbyra. Vrcholem návštěvy byla audience presidenta Forda u mytického vůdce Číny Mao, jehož mythos je prohlubován jeho chorobou. Není známo, co návštěva u Mao politicky ještě znamená. V každém případě neznamena tolik, aby o Fordově návštěvě bylo vydáno společné komuniké Číny a Ameriky. To všude bylo vyloženo jako nezdár politického vyjednávání, bylo-li jaké.

(Pokrač. na str. 3)

Český triumf

Po dvaatřiceti letech došlo v Hollywoodu k tomu, že jediný film byl odměněn všemi nejvyššími Oscary: za nejlepší ženský herecký výkon, za nejlepší mužský herecký výkon a za nejlepší režii. Letos se této cti dostalo znamenitému snímku, jehož režisérem byl Miloš Forman, český exulant, příslušník tazvané české filmové vlny. Formanův vítězný snímek, One flew over the cuckoo's nest, nechtěl točit žádný z proslulých hollywoodských režisérů. Forman přijal Oscara v přítomnosti svých jednatiletých synků-dvočát — kteří směli po pětiletém odloučení přijet za otcem na deset dní z Prahy.

Jako pozornost čtenářům Evropských listů vkládá americká redakce do tohoto čísla svou zvláštní přílohu ke stému výročí narození Tomáše Bati. V té souvislosti upozorňuje čtenáře zvlášť na interview s Tomášem J. Bat'ou, vůbec první, které T. J. Bat'a kdy poskytl českému tisku.

Charta svobody

Na počátku Velké francouzské revoluce, šest týdnů po dobytí Bastilly, přijalo Ústavodárné shromáždění "Deklaraci práv člověka a občana", jejíž obsah měl velký vliv na pozdější ústavy Francie a jiných států. Deklarace proklamovala zásadu svrchovanosti národa a vyhlásila jako přirozená práva člověka a občana rovnost před zákonem, svobodu osoby, projevu, vyznání a právo na soukromé vlastnictví.

Francouzi nyní připravují novou "Chartu svobody", která by nahradila téměř dvě století starou Deklaraci. Vypracováním návrhu byla pověřena zvláštní komise v čele s předsedou Národního shromáždění Edgarem Faurem. V komisi je kromě Faure 32 členů: 18 zástupců koaličních stran, sedm socialistů a levicových radikálů, pět komunistů a dva poslanci-nestraníci. — Závěrečný návrh bude předmětem parlamentní diskuse a nahradí Deklaraci práv člově-

ka a občana v úvodu francouzské ústavy.

Vládní úmysl modernizovat záruky ústavních svobod vyvolal podobnou iniciativu v řadách levicové opozice. Socialistická strana také připravuje výčet svobod, KS Francie už loni v květnu uveřejnila vlastní "Deklaraci svobod", shrnující čtená práva.

Zvláštní komise francouzského Národního shromáždění jedná o návrhu za zavřenými dveřmi, ale umožňuje právním a jiným odborníkům, kteří nejsou členy parlamentu, zaujmout stanovisko na veřejných schůzích komise. Před několika dny se konalo první takové veřejné zasedání za účasti významných vědců. Sociolog, profesor Raymond Aron doporučil, aby byly v nové "Chartě" zakotveny čtyři základní svobody: rovnost před zákonem, svoboda osobního rozhodování, právo na soukromé vlastnictví a zásada politického pluralismu. Aron do-

dal, že tyto svobody jsou většinou respektovány v západním světě, ale že by měly být pravidelně reformovány a prohlubovány. Podle profesora Arona je dvojsmyslná situace ve východní Evropě. Vlády ji vyvolávají teoretickým dodržováním svobod při jejich současném potlačování v praxi; režimy sovětského typu prostě nerespektují základní svobody.

Proslulý historik, profesor moderní civilizace Emmanuel Le Roy Ladurie, se také zmínil o potlačování svobod ve vých. Evropě, kde — jak pravil — sloužily některé marxistické myšlenky režimům 20. století jako záminka k tomu, aby sice hlásaly revoluční ideje, ale zároveň potlačovaly všechny konkrétní svobody. Stalo se to všude, kde jsou u moci komunisté, dodal Le Roy Ladurie, a závěrem poznamenal: "Nesmíme zapomínat ani přecházet mlčením tragické zkušenosti z dob stalinismu, protože nás dosud zatěžují".

O ČESKOSLOVENSKU

Zájemci o automobily Náhlá změna počasí

v Československu jistě uvítali zprávu, že některé typy automobilů budou dočasně prodávány za zlevněnou cenu. Tyká se to některých typů vozidel značky Škoda, Fiat, Dacia a Zastava. Zlevnění se pohybuje v rozsahu od pěti až do dvaceti procent. Zlevnění se přitom týká vozidel vyrobených v loňském roce a platí jen po tu dobu, pokud vybrané typy automobilů nezmizí ze skladů. Ceny ostatních automobilů v Československu zůstávají nezměněny.

Zdraví z hloubky

Nejhlubší pramen léčivé vody mají v Lounech. Minerální pramen pojmenovaný Luna tu vyvěrá z hlubin 1.216 metrů. Léčebné účinky lounské kyselky, která má teplotu 16-22 stupňů, spočívají hlavně v obsahu hydrokarbonátu sodného. U dospělých nemocných její dlouhodobé podávání snižuje hladinu cholesterolu, tuků a kyseliny močové v krvi.

Bez komentáře

Příspěvkem Čs. strany lidové k přípravám na XV. sjezd Komunistické strany Československa, čteme v RP, byl aktiv členů ČSL zapojených do socialistického soutěžení v brigádách socialistické práce. "Výsledky páté pětiletky potvrdily realnost hospodářského a sociálního programu XIV. sjezdu KSČ", řekl v hlavním projevu čs. ministr a předseda ČSL Rostislav Petera.

Zemřelí spisovatelé

V Praze zemřel spisovatel Norbert Frýd, autor, který mohl celkem bez problémů v Československu publikovat. Narodil se v roce 1913 v Českých Budějovicích, prošel různými povoláními od archiváře po dělníka, svůj první debut uveřejňuje v časopise Tramp roku 1929. Za války je vězněn v koncentračních táborech, o táboře v Dachau pojednává jeho nejúspěšnější kniha "Krabice živých". V roce 1945 začíná kariéru v KSČ, v l. 1947-1951 působí jako diplomat v USA a v Mexiku (kde se zvláště zajímá o grafické umění). Od r. 1953 se věnuje psaní, hodně cestuje zejména po Asii. — V Bratislavě zemřel (72 let) spisovatel Jožo Nižnanský, který si největší popularitu získal románem Čachtická paní.

zavinila koncem března rekordní počet nehod. O víkendů náhle napadl sníh s vodou a řada řidičů na to doplatila. Bylo hlášeno 836 dopravních nehod, při nichž zahynulo devatenáct lidí a 49 jich bylo vážně zraněno. Škody na motorových vozidlech dosáhly výše šesti a půl milionu korun.

Růst vývozu

Vývoz československé — jablonecké bižuterie do celého světa vzrostl v posledních pěti letech o pětadesát procent, hlavně díky tržbám v zemích Afriky a Ásie. Jablonecké zboží představuje na dvě stě tisíc vzorků, které musejí být trvale obnovovány a modernizovány.

Antonín Dvořák

Na osmi gramofonových deskách vydal Supraphon komplet devíti symfonií Antonína Dvořáka poprvé interpretovaných jediným dirigentem — Václavem Neumannem.

Nezapomenutelná sólistka

Národního divadla v Praze, Marta Krásová se dožila 75. let. Vzpomeňme na její nádhernou Radmilu v Libuši, na Pannu Rózu, Ježibabu z Rusalky, na Porcii z Foerstrovy Jessiky, Ryšju Rakšitu v Ostrčilových Kunálových očích, babičku z Kovařovicova Starého bělidla, na Rudolfa Karla jímavou Smrt Kmotřičky a na ořesnou Janáčkovu Kabanichu i Kostelníčku. A bylo tomu tak i v tvorbě světové. Za tu hovoří zejména Orfeus, Ortruda, Klytaimestra, Amneris, Azucena, Eboli, Carmen, hraběnka z Pikové dámy. Marta Krásová byla tragédičkou české opery.

Fibichova tragická Vlasta a Isabela v Nevěstě messinské jsou toho dokladem.

Národní divadlo do NSR

Na tradičních májových mezinárodních slavnostních hrách v západoněmeckém Wiesbadenu vystoupí opět Národní divadlo z Prahy. Festival začíná 1. máje. Ve Walhalla-Theater uvede ND Mozartův "Únos ze Serailu" a jednoaktovky Bohuslava Martinů "Ariadne" a "Veselohra na mostě."

Jan Kliment si v Rudém právu zase jednou zabíral a v článku Nad pěti roky naší kinematografie — K socialistickému filmu, došel k tomuto závěru: "Máme všechny předpoklady k tomu, abychom i ve filmu mohli odpovědně a s hrdostí i radostí plnit to, co od nás strana požaduje." Všimněte si: Film je tu pro vrchnost, ne pro diváky.

K podpoře svého optimismu uvedl Kliment několik čísel: Filmová výroba stoupla z 31 barrandovských celovečerních filmů v roce 1970 na 73 filmy loňského roku a přemlouvání cizích filmů česky zaznamenalo za pět let víc než stoprocentní přírůstek. Jen si představte, co o tom Kliment říká: "Přitom se počet těch, kdo tu pracují, nejenom nezvýšil, ale dokonce snížil a technika i technologie zůstaly stejné." Co tomu asi říkají odbory? A co Technické muzeum, které by tuto předpotopní technologii rádo zařadilo do svých sbírek? Vyložené pohádky vypráví Kliment o filmech z konce šedesátých let. Tak tvrdí, že slavný film "O slavnosti a hostech" vidělo prý v době jeho vzniku pouhých 80 tisíc diváků, a tím chce dokázat

Nový dopis Národnímu shromáždění

14 známých politiků z doby "pražského jara 1968" napsalo dopis Národnímu shromáždění s výzvou, aby byli v Československu propuštěni všichni političtí vězňové. V dopise se odvolávají i na současnou samostatnou politiku komunistických stran Francie a Itálie. Ve výzvě jsou výslovně jmenováni bývalý rektor Vysoké politické školy a Husákův přítel Milan Hübl, krajský tajemník strany v Brně Jaroslav Šabata, historik Jaroslav Tešar a studentský vůdce Jiří Müller (jehož zdravotní stav je velmi vážný; je nyní vězněn pravděpodobně v Litoměřicích). Čtrnáct podepsaných zdůrazňuje, že jmenování političtí vězňů se zasazovali pro syntesu mezi komunismem a politickou demokracií, tedy to, co lze dnes najít v programech komunistických stran Itálie a Francie. Věznění pro politické smýšlení odporuje i duchu helsinské konference.

O ČESKÉM FILMU

tehdejší údajnou odtrženost českého filmu od diváků a jeho nehospodárnost. Avšak, toto jsou fakta: Film byl vyroben roku 1966 a krátce nato byl zakázán samotným Antonínem Novotným, který se poznal v hlavní postavě. Byla to satira na návštěvu filmařů a umělců u prezidenta republiky. Proto v něm v komparzu vystoupili četní spisovatelé a umělci, na příklad Josef Škvorecký. V roce 1967 cenzura sice film uvolnila, ale jen pro filmové kluby. Toho roku dokonce na ten Němcův snímek zaútočila skupina poslanců na zasedání pražského parlamentu. Totéž se týkalo filmů Mučedníci lásky a dalších. Na konci šedesátých let, když už cenzura nebyla všemocná, se však

natáčely také filmy pro nejširší vrstvy, které měly milionovou návštěvnost, jako Všichni dobří rodáci, Hoří, má panenko, Žert a další. Zde Klimentovy argumenty neobstojí.

Kliment však vidí také nedostatky dnešního stavu: prý se málo objevuje skutečný hrdina dneška a úloha komunistické strany je prý oříškem k znázornění, zobrazení, vystižení. A prý také "zřetelně pocítujeme potřebu kritiky". Jestliže však filmová kritika neexistuje, a místo ní se tisknou jen bezzubé recenze, kdo jiný by si to měl vzít k srdci než právě Jan Kliment, který se přece sám pokládá za filmového kritika.

Jaroslav Dresler

SAMIZDAT V ANEKDOTÁCH

V lednu 1976 se opět v Praze objevil nový samizdat z edice Petlice. Má název "Politické vtipy," jeho text je samozřejmě opět psán na psacím stroji s dodatkem, aby každý, kdo zná další anekdoty, je jednoduše ku svazku připsal a předal dále. Vybíráme několik vtipů.

Cizinec stojí na Václavském náměstí a ptá se dvou policistů na cestu k Hlavnímu nádraží. Zkouší to německy, potom anglicky, španělsky, francouzsky a ruský. Ale oba uniformovaní příslušníci nerozumějí. Cizinec se vydává beznadějně dále. Starší příslušník SNB říká pak k mladšímu: "Soudruhu, snad jsme se přece jen měli učit cizí řeči." "Proč pak?", opakuje udiveně mladší. "Vždyť jste přece, soudruhu, slyšel kolika řečmi ten cizinec mluvil a přesto mu to nijak nepomohlo."

Evropské zastoupení EL (pro redakční věci): EL-Evropské listy, Postfach 70 0103, D-6000 Frankfurt/M. 70.

Evropská administrace a expedice: Galerie Krause, Tumbelenstr. 37, CH-8330 Pfäffikon ZH.

Způsoby placení:

V NĚMECKU:

• bankovním převodem na adresu EL, Evropské listy Postfach 70 0103, Název banky: Commerzbank, D-6000 Gräfr. 85, Frankfurt/M. 90. Číslo konta: 64 00 220 — Směrovací číslo banky: 500 400

• zelenou složenkou (Zahlkarte), kterou si můžete ve Frankfurtu vyžádat nebo obdržít čistou na každém pošt. úřadě v NSR. — Název konta: EL-Evropské listy — Postcheckamt Frankfurt/M. — Číslo pošt. šekového konta: 3281 90-608

• V Německu (ale také z ciziny do Německa) můžete platit červenou (nebo žlutou) poštovní poukázkou na adresu EL, Postfach 70 0103, D-6000 Frankfurt/M. 70. V tomto případě připsat na složenkou výše uvedené postcheckkonto, tedy: 3281 90-608, Postcheckamt Frankfurt/M.

Prosíme čtenáře v cizině, kteří platí do NSR, aby dávali tomuto poslednímu způsobu přednost, neboť nám ušetří vysoké bankovní poplatky.

VE ŠVÝCARSKU:

• Převodem z banky na Schweizerischer Bankverein, Fil Obestrass, 8033 Zürich s poznámkou "Z. G. Americké listy P5622 "890".

Roční předplatné na 52 čísel (od r. 1976): v Německu DM 46, —, pololetně DM 23, — čtvrtletně DM 11,50. Ve Švýcarsku Sfr. 50.00, pololetně Sfr. 25.00, čtvrtletně Sfr. 13.00. V jiných zemích v příslušném přepočtu. —

Nezapomeňte hlásit každou změnu adresy. — Ukázková čísla zdarma.

ZA JÍMATE SE O DENI V ČESKOSLOVENSKU? ZA JÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly boдрé místa Československu, pomalu, ale jistě mizí je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohvím: místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu

EVROPSKÉ LISTY,

Galerie Krause, Tumbelenstr. 37, CH-8330 Pfäffikon ZH. Přihlašuji se za odběratele EL a předplatné zaplatím celoročně, pololetně, čtvrtletně. (Nehodící se škrtněte). Roční předpl. Sfr. 50.00, pololetní Sfr. 25.00, čtvrtl. Sfr. 13.00 nebo přepočten v jiné měně. Platit lze pošt. složenkou nebo šekem.

Jméno

Adresa

Podpis

Americké listy/Evropské listy EL. Vydává a tiskne Universum Sokol Publication, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861, U.S.A. Tel.: (201) 826-1998. Vedoucí redaktor: J. Martínek. • Redakce v Evropě: Evropské listy EL, D-6 Frankfurt/M. Postfach 70 0103, Bundesrepublik Deutschland. — Redaktor: Václav Hora. • Vychází každý týden s výjimkou dovolené. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Veškerá tisková práva vyhrazena.

Tři bez jedné . . .

(Dokončení se str. 1)

Za tím vším jsou určitá fakta, jimiž Američané nejsou vinni. Roku 1972 prezident Nixon theoreticky postavil sílu Číny na roveň síly americké a ruské. Sověty, ačkoli tiše, nepřijaly tuto teorii.

Uznávají, že 800 milionů Číňanů je obr, který jednou se probudí. Ale neobávají se toho zatím. Počítají, že čínské nebezpečí přijde za pětadvacet let — jako zlý úvod do 21. století. Tyto ruské myšlenky nejsou zcela tajné. Leonid Brežněv o nich informoval západní státníky.

"Ted' nic, pravil, ted' se ještě nestaráme, ale za pětadvacet let síla Číny by mohla být strašlivá. Tehdy Čína se zbaví zbytků zaoštalosti, již propadla v 19. století, a bude nesmírným nebezpečím pro Rusko i pro západ. Není vyloučeno, že Brežněv i řekl: pro celý bílý svět. Tyto myšlenky nejsou zcela nové, už Napoleon věřil, že vláda Číny nad světem je jednou z možností budoucnosti. Nevíme, jak velký vliv měla na západní státníky vise Napoleona a Brežněvova. Ale v praktické politice byli zaple-

teni do denního vyjednávání o evropských problémech, a ač jim bylo známo, že většinou se Sovětským svazem tvářejí, přece pokládali dohodu se sověty za žádoucí.

Čína v této souvislosti nehrála žádnou roli. Její jediná posice v Evropě se zakládala na tom, že Albánie vždy ve Spojených národech hlasovala s Čínou. Tak snaha o demohla být západními státníky považována za rozumnější než cokoli jiného.

Je ovšem vždy radno snažit se proniknout dalekosáhlé sovětské myšlenky. Sovětská komunisté věří v dialektiku. Ta jim praví, že nic na světě nezůstává stejné, nýbrž všechno ustavičně se mění. Engels řekl, že jeho psací stůl se mění od rána do večera. Sovětská komunisté podrobili těmto myšlenkám i detentu. Kdyby, dejme tomu, uvnitř detenty jeden partner sílil a druhý z těch nebo oněch důvodů slábl, bude to stále táž detenta? Před dvěma lety sovětům se začalo zdát, že něco takového se přihodilo, a bez ostychu se prohlásili za silnějšího partnera v detentě. Podle vši pravděpodobno-

sti západní státníci se v detentě cítí jako ten, kdo by s někým velmi tlustým byl uzavřen v malém prostoru: klaustrofobicky. Kdežto každému může být zřejmo, že sovětům nejlépe vyhovuje slabá a nejednotná Evropa, Čína káže potřebu silné, politicky, hospodářsky i vojensky sjednocené Evropy, aby rovnováha proti sovětům byla zajištěna. Ale je to hlas z dálky, a sověty pečují, aby byl slabý. Čína radí jiným, ale sama sobě pomoci nemůže. Sověty mají na paměti onu lhůtu pětadvaceti let, kdy podle jejich mínění moc Číny vyvrcholí. Do té doby lze všelicos zařídit. Celkem bezmocně Čína přihlíží k tomu, jak sověty ji zbavují vlivu, kam dosáhnou. V přítomné chvíli Čína nemá prostředky, aby konkurovala sovětům aspoň před svými dveřmi, v Asii. Sověty nabývají vlivu v Indii, jakého tam nikdy neměly. Sovětský zahraniční ministr se dosti triumfálně vrátil z Japonska, kde mluvil realistickou, tvrdou řečí ruské průmyslové síly. Ve Vietnamu sověty nabízejí, co Čína nabídnout nemůže, peníze a technickou pomoc na

ANTONÍN CEKOTA VOLÁNÍ

Nemáš čas od času pocit jakoby tě volal hlas
Vyzít z té ztuhlé díry bez ohledu jaký čas
Čeká tě na staré ztece — dešť a vítr, blesku zář —
Proč? Eh, jen tak, bez příčiny, vysmátí se světu v tvář.

Cítíš ještě někdy touhu, jen tak prostě, pro změnu
S tlupou obyčejných chlapů pokoušet svou štěstěnu
V rozvířených bílých vodách penicích se perejí
Proč? Eh, jen tak bez příčiny — vyzkoušet své držení

Na životě; ověřit si máš-li ještě horkou krev
Srdce, které nezastraší blízkých vodopádů řev,
Risiko a nebezpečí pošetilé výpravy —
Proč? Eh, jen tak bez příčiny, jako pokus nápravy.

Slyšíš časem lesa hlasy volající z večera
Vyspat se pod jedlemi měsíčního za šera?
Slyšíš vítr jak tě láká, chceš aby ti hladil tvář,
Slyšíš táboráku prasket, vidíš dýmky rudou zář?

Nemáš časem divný pocit, že jsi vlastně zbytečný
A že honit čísla v židli není život statečný?
Nechceš srazit se s ním přímo, čeliti mu tváří v tvář?
Ne-li, bůh ti pomoz chlaovče — nevíš to a umíráš!

RUSKÁ "COCA COLA"

Nejde o imitaci amerického nápoje, nýbrž o velkorysou imitaci amerického života . . . Na Ukrajině, v zakázaném pásmu nazvaném "Malá Amerika", Existuje městečko, zcela odříznuté od okolního světa a přísně střežené policejní ochranou. Tady se provádí příprava špiónů vysílaných do USA. Kandidáti jsou vybíráni ze studentů všech sovětských universit. Studenti musejí být politicky naprosto spolehliví, mnohonásobně prověřeni, a musejí dosahovat vynikajících úspěchů ve studiu marxismu-leninismu. Je to jakási elita komunistické mládeže SSSR.

Po příjezdu do městečka Coca-Cola Town studenti přerušují na několik let veškerý styk s vnějším světem. Nikdo odsud nemůže odjet. Jakékoliv dopisování s rodinou je vyloučeno.

Coca-Cola Town žije životem průměrného amerického města. Ruštinu tu neuslyšíte, všechno je tu zařízeno podle amerického vzoru, mluví se

jen "americky" t. j. ne s anglickým, ale s americkým přízvukem. Obyvatelé městečka jsou rozděleni na "třídy": dělníky, inteligenci, kapitalisty, odborníky různých odvětví a dokonce "nezaměstnané", s jejich "sháněním" práce a příspěvky v nezaměstnanosti.

V tomto špiónském městě se platí pouze americkými dolary. Všichni členové určité "třídy" žijí životem odpovídající třídy v USA: "kapitalisté" si zvykají představovat vážené osoby přivyklé "přepychovému" životu, "dělníci" si vypracovávají návyky způsobu života amerického dělníka, "nezaměstnaní" se učí návykům svého prototypu v USA a stojí ve frontách na "wellfare", Social Security," atd.

Autá jezdí v Coca-Cole podle amerických dopravních předpisů, všechny zdejší autobusy i automobily jsou pouze amerických značek, od starých po nejnovější typy. Telefon a pošta jsou zařízeny přesně podle amerického vzoru. Restaurace, bary, taneční místnosti, vše je americké, včetně kuchyně a nápojů. Obchody, rádio, televize,

hudba, kino — všechno vytváří obraz amerického způsobu života. Existují zde "americké" sportovní kluby, v kinech se promítají pouze americké filmy a budoucí špióni musejí znát i jména populárních hollywoodských filmových hvězd.

Obyvatelé Coca-Coly prostě musejí kromě špiónského studia a jazykové dokonalosti žít jako Američané. Za pět let takového "amerického" života se vytváří "vysoce kvalifikovaný" špión, mluvící bezúhonnou američtinou a znající americký život tak, jako by se v Americe narodil . . .

Úkol takto vyrobených špiónů je dvojitý: jedni se připravují k podvratné činnosti agentů a usazují se v USA dočasně; druzí jsou posíláni do USA k trvalému pobytu s falešnými doklady. Některé skupiny špiónů plní úkoly "vojenského" rázu. Na amerických základnách (např. tak tomu bylo ve Vietnamu) nebo v táborech amerických vojsk vedou protiválečnou propagandu mezi americkými vojáky. Nebo vytvářejí protiamerickou náladu mezi místním obyvatelstvem tím, že pořádají pitky, zatahující do nich důvěřivé vojáky. Špióni, vysíláni do Ameriky k trvalému pobytu, hledají zaměstnání hlavně v podnicích pracujících na obranu. Taktéž pronikají do pomocných služeb OSN, NATO, Kongresu a Senátu. Prostě — export sovětské Coca-Coly.

Libuše Obrusníková

vybudování dobytého, ale válkou zpusťového území. Asijské země, které byly považovány za sféru čínského vlivu, sesouvají se do vlivu sovětského. A sověty nabízejí asijský bezpečnostní pakt — pod svým vedením ovšem. V ustarané Číně roste pocit, že je obkličována. Nezapomíná, že v době její slabosti Rusko uchvátilo čínská území, ale nabízí na to zatím zapomenout a vyhlásit aspoň status quo na čínsko-ruské hranici. Sověty k tomu mlčí.

Do vzdálené Afriky Rusko dosáhne svým novým impozantním loďstvem, Čína tam nemůže posílat mnohem více než manifesty, jak i trockistické skupinky činí. Do Afriky se přesunulo ohnisko nových, tak zvaných osvobozovacích válek, a Rusko sem diriguje značnou část svých peněz, jestliže ne ještě leccos jiného. Největší mezinárodní síla Číny byla v tom, že fungovala jako mluvčí a vůdce Třetího světa. Je naprosto nejisté, jak dlouho to bude trvat. Ne dlouho, pokud na sovětech záleží. Africké státy dosud byly opatrné na sovětský vliv, ale, jak se zdá, podléhají nyní přímému styku se sovětským aktivismem. Sověty jsou pro ně přítomná skutečnost, kdežto Čína vzdálený theoretik. Nemůže už být žádným tajemstvím, že sověty pracují k

tomu, aby, vedle jiného, byly i vůdcem Třetího světa.

V této situaci Čína pozvala bývalého amerického prezidenta Nixona, aby přijel. Dostalo se mu uvítání, v němž byl i cit. Ale toto vše mohlo být založeno jen na melan- cholii. Pro Nixona jako vzpomínka na okamžik jeho triumfu, pro Čínu vzpomínka, že kdysi snad byla považována za rovnoprávného člena všemohoucí trojčlenné detenty.

Jsou na západě odborníci ve věcech čínských, jako jsou ovšem odborníci ve věcech sovětských. Oba druhy mívají své nezdary. Prezident Ford byl v Číně uvítán ministernským předsedou jménem Teng, a známý odborník ve věcech čínských dal se čínsi strhnout k proroctví, že Tengova vláda je zajištěna na dlouhou dobu. Tiskařská čern v novinách nad tímto proroctvím ještě ani neuschla, když Teng byl v Číně svržen jako přetvařující se služebník kapitalismu. Bývalého prezidenta Nixona přivítal už nový čínský ministerský předseda jménem Hua. Náhlý pád Tengův svědčí, že v Číně se narodil nový radikalismus neznámého obsahu i neznámého mezinárodního směru. Bude trvat nějakou dobu, než se rozluští, co se stalo.

Ilustrace českých umělců

Pro západoněmecké nakladatelství Nord-Süd v Mönchaltorf a Hamburgu, které oslavuje 15 let svého trvání, pracují dva čeští ilustrátoři Štěpán Zavřel a Josef Paleček. Nakladatelství vydává dětské knížky. Štěpán Zavřel, který je znám i z trikového filmu, ilustroval např. české pohádky pro německé vydání "Salz ist mehr als Gold" nebo příběh děvčátka "Die verlorene Sonne," poctěný na Biennale knižní ilustrace v Bratislavě 1973. Josef Paleček ilustroval Andersenovy pohádky a knihu od své manželky Libuše Palečkové "Mir gefällt es nicht überall . . ."

Ferdinand Peroutka: BUDOVÁNÍ STÁTU

První a druhý svazek expedován, třetí v tisku, čtvrtý a pátý připravován pro tisk.

**Objednávky: GALERIE KRAUSE,
Tumbelenstrasse 37, CH-8330 Pfäffikon-ZH**

Objednávám výtisků I. svazku — II. svazku.
Přikládám šek (money order) na dolarů.
Jméno
Adresa
Podpis
Cena jednotlivých svazků \$6.20 včetně pošt.
Cena všech pěti svazků \$26.00 včetně pošt.

KREMELŠTÍ "BERÁNKOVÉ"

Londýnský list Times otiskl pozoruhodnou analytickou studii o sovětském vojenském potenciálu. Její anonymní autor v ní důrazně upozornil na vzrůstající sovětskou vojenskou sílu a na možnost překvapivého vpádu armád Varšavského paktu do západní Evropy. Z toho vyvodil důtklivou výstrahu západním spojencům, aby nezanedbávali přípravu na obranu. Oslabená obranná schopnost by byla pro Moskvu jen povzbuzením k urychlenému tempu zbrojení. Překvapivý útok proti Západu je pro sovětské strategy bezpochyby lákavá alternativa a kdyby se zdařil, umožnil by Sovětskému svazu přesunout vojenské síly na Východ a uchvátit Asii. Základnou k překvapivé agresí vůči Západu by bylo bezpochyby východní Německo, kde je soustředěno 20 sovětských divísi kromě šesti divísi německé demokratické republiky. Ty by mohly ve čtyřiceti osmi hodinách překročit Rýn, aniž by proti nim mohli západní spojenci účinně nasadit taktické atomové zbraně, které jsou integrální součástí obranné strategie NATO. Nelze pouštět se zřetele ani 16.000 komunistických agentů, operujících v západním Německu, kteří znají místní poměry a mohli by postupující sovětské armády podpořit.

V Bruselském hlavním stanu NATO se však s touto pesimistickou analýzou rozložení vojenských sil v Evropě nezotožnili. Mluví vojenské komise NATO prohlásil, že komise nikoho vypracováním

Mezinárodní přehled

nějakého takového podobného dokumentu nepověřila, že dokument je výrazem subjektivních názorů a v mnohých bodech vychází z mylných předpokladů. Je omylem se domnívat, že země NATO by nebyly s to neprodleně přikročit k provedení obranných plánů včetně urychleného použití nukleárních zbraní.

Na článek, uveřejněný v londýnských Times zareagovala také Moskva. Sovětská tisková kancelář TASS ocitovala prohlášení, které učinil Leonid Brežněv na 25. sjezdu strany a v němž ujistil, že Sovětský svaz nehrozuje nikoho ani na Západě ani na Východě. Sovětská tisková kancelář uvedla, že článek byl inspirován těmi silami, kterým není po chuti uvolňování mezi Západem a Východem. Za jednoho z prominentních odpůrců uvolňování označila bývalého britského labouristického ministra Lorda Chalfonta, který se prý snaží ve svých protisovětských spisech vyvolávat dojem, že země NATO ochabují ve své bdělosti, že své branné síly omezují, zatímco země Varšavského paktu svůj vojenský potenciál rozšiřují.

O RAKOUSKÝCH SOCIALISTECH

Po dvou přesvědčivých volebních vítězstvích vystupovali rakouští socialisté na svém sjezdu, který skončil ve Vídni, sebevědomě a velkoryse. V době, kdy mnohé jiné sociálně-demokratické strany procházejí vnitřními ideolo-

gickými boji mezi pragmatiky a marxisty, táže se rakouská strana, jak by se mohla stát v budoucnosti ještě přitažlivější pro voliče nestraníky. Od minulých parlamentních voleb, v nichž získali rakouští sociální demokraté absolutní většinu hlasů, uplynulo jen pět měsíců a strana se proto nyní zabývala spíše návrhy vnitřní reformy, než politickým programem. Stanovy strany byly doplněny tak, aby se rozšířila demokratická členská základna, aby se zabránilo korupci a aby mohly ve straně působit i nestraníci. Nové stanovy vyžadují tajné hlasování ve stranických organizacích a zaručují právo každého člena na plnou informovanost a volnou diskusi. Funkcionáři strany budou muset každý rok hlásit všechny placené i neplacené funkce. Kromě svého povolání směji napříště zastávat jen jednu placenou politickou nebo hospodářskou funkci, výjimky musí schválit příslušný stranický orgán dvoutřetinovou většinou hlasů. Nečlenové strany se směji v budoucnu zúčastnit stranických schůzí, vyjadřovat své mínění a přispívat k vytváření politiky strany, aniž by ovšem směli hlasovat.

Toto rozhodnutí asi nepotěší všechny rakouské socialisty, ale delegáti odměnili potleskem prohlášení kancléře Kreiského, když bránil ministři-nestraníky a poukazyval na spolkového presidenta Rudolfa Kirchschlägera jako na příklad nestraníka, který byl už předtím v socialistické vládě prvotřídním ministrem zahraničí. Kreisky znovu jménem strany odmítl každou spolupráci s komunistickými stranami, ale nevyloučil přeměnu italské a francouzské KS. Podrobněji vyjádřil své názory už dříve v rozhovoru s dopisovatelem deníku Frankfurter Allgemeine, kterému řekl, že rakouští socialisté jsou nejen proti spolupráci, ale i proti každému kontaktu s komunistickými stranami, včetně italské a francouzské. Kreisky se však zároveň domnívá, že spor mezi Moskvou a velkými západoevropskými komunistickými stranami je začátkem vývoje, který už nabyl vlastní dynamiky, a který už sovětské vedení nezvládne ani nezastaví. O popularitě 65-letého rakouského spolkového kancléře v jeho politické straně svědčí, že byl ve funkci předsedy sociální demokracie potvrzen více než 99 procenty sjezdových delegátů.

ČÍNA: JAK, A CO

Pozorovatelé v Pekingu soudí, že spory v nejvyšším vedení Čínské lidové republiky nevyvolala rozdílnost názorů na konečný cíl dlouhodobé politiky, nýbrž na to, jak k

tomuto cíli dospět. V této souvislosti připomínají ctižádostivý plán, který byl vypracován ještě za života ministerského předsedy Čou En láje a vyhlášen jím osobně.

Plán stanovil, že se Čína má stát do konce dvacátého století jednou z nejvyspělejších zemí světa. Proti tomuto projektu se dosud v Číně nikdo formálně nepostavil.

Združňování třídního boje a jeho vůdčí úlohy v dlouhodobém procesu realizace myšlenky hospodářsky silné Číny je patrně úhelným kamenem pro ty, kdo v dnešní Číně odmítají takzvané "vitravicové úchytky". Terčem kritiky, do jejíhož čela se otevřeně postavil Mao Ce Tung sám, je ideolog tohoto "úchytkářství", místopředseda státní rady Teng Hsiao-Ping. Zdá se, že nynější debata překračuje rámec sporu o rovnováhu politických a hospodářských faktorů v budoucím rozvoji Číny. Ideologická kampaň proti tak zvaným ekonomistům — rozuměj těm, kdo vyzdvihují význam zisku, hmotných podnětů a podobně — má zajistit kontinuitu Mao Ce Tungova programu za reálného předpokladu, že dojde k biologickému vystřídaní generací.

Čínská agentura Hsinhua dala nedávno na srozuměnou, že účelem kampaně proti Tengovi a jeho stoupencům je jen přivést zpět na Maoovu linii funkcionáře, kteří jsou kritizováni jako pravíkoví úchytkáři. Hsinhua vyzdvihla, že předáci strany, kteří zabohčili na kapitalistickou cestu, mají nadále ve svých rukou velkou moc a jsou proto krajně nebezpeční, dokud lpějí na revisionismu. V Číně se však obecně doufá, dodala Hsinhua, že tato skupina konečně nahlédne své chyby a bude opět sloužit socialistické revoluci. Teng Hsiao Ping, kterého čínská agentura opět přímo nejmenovala, platil dosud za jednoho z nejzkušenějších čínských politiků a měl být původně Čou En lájovým nástupcem v úřadě předsedy státní rady. Státní krize vypukla počátkem února, když Teng na prvním zasedání ústředního výboru čínské komunistické strany od Čou En lájovy smrti předložil zprávu vlády o novém pětiletém plánu, jež se setkala s ostrou kritikou některých členů ústředního výboru. Prudká slovní potyčka prý vedla k přerušení zasedání a k rozhodnutí předsedy Mao Ce Tunga ohejít Tenga a jmenovat úřadujícím předsedou státní rady Huu-kua-Fenga. Podle neoficiálních zpráv z diplomatických kruhů došlo na nedávném zasedání politbyra k otevřené srážce mezi Tengem a jedním z jeho hlavních ideologických soupeřů, Jaem Wen.

radikálové, seskupení kolem Mao Ce Tungovy manželky Tiang-Čching, jsou podle všeho hlavními silami v nynější nástěnkové a tiskové kampani, v které je Teng pranýřován jako "kapitalistický nohsled, který se nekaže".

FRANCOUZSKÉ VLÁDNÍ STAROSTI

Francouzská vláda se musí velmi vážně zabývat vnitropolitickou situací, která vznikla úspěchem opozice ve druhém a závěrečném kole kantonálních voleb. Třístranná aliance socialistů s komunisty a levicovými radikály získala přes 50 procent hlasů. Tento výsledek výrazně potvrdil nedávný výzkum veřejného mínění, podle něhož by tři strany takzvaného "Společného akčního programu za levicovou vládu" získaly přes 53 procenta hlasů v parlamentních volbách, kdyby se konaly nyní.

I když jde v kantonálních volbách o lokální, často nepolitické otázky, i když se všeobecné volby za normálních okolností neuskuteční dříve než roku 1978, vláda se ani nepokouší zlehčovat úspěch opozice, zejména socialistické strany. Představitelé vládních stran už vyvodili ve své analýze jisté důsledky. Uznávají, že se dopustili omylu, když nedbali intenzivního úsilí opozice vykládat kantonální volby jako zkoušku politické vůle obyvatelstva. Toto úsilí vedlo k mimořádné mobilisaci voličů. Od konce druhé světové války se nestalo, aby v kantonálních volbách hlasovalo 67 procent oprávněných voličů jako tentokrát. Vláda bude na úspěch levice pravděpodobně reagovat urychlením některých reforem a združňováním potenciálních konfliktů mezi oběma hlavními partnery levicové aliance, komunisty a socialisty, v tak důležitých oblastech jako jsou postoj k Evropskému společenství, znárodnování a podnikovým samosprávám. Pro komunisty je společný zisk ostatně dosti hořkou pilulkou, protože se na něm socialisté podílejí mnohem větší měrou než oni. Generální tajemník komunistické strany Georges Marchais si už postěžoval, že socialisté v několika kantonech ve druhém kole voleb proti ujednání nepodpořili komunistického kandidáta a umožnili tím vítězství vládního reprezentanta.

Někteří nezávislí komentátoři poukazují na skutečnost, že levice měla už v minulosti úspěchy při kantonálních volbách, ale vládní strany zvítězily pravidelně při každém hlasování, kde šlo o budoucnost francouzské společnosti. Podle tohoto argumentu používá většina Francouzů kantonální volby k vyjádření nespokojenosti s vládou bez rizika, že by to mohlo vést k radikální, základní změně systému. Jen výsledky obecních voleb přísti-

TUZEX zasíláme
bezpečně a rychle

NEODKLÁDEJTE . . .

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

Již 50 let cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestování do Československa.

Nové snížené ceny na 22 až 45 dnů

NY — Praha — NY		\$ 432.00
NY — Brno — NY		\$ 450.00
NY — Plzeň — NY		\$ 472.00
NY — Bratislava — NY		\$ 440.00
NY — Košice — NY		\$ 483.00
NY — Poprad — NY		\$ 479.00

Plus \$3.— U. S. daň

Tyto ceny jsou v platnosti od 1. listopadu do konce března. Mimo výše uvedených cen jsou ještě nižší — takzvané APEX-ceny. Informujte se u nás.

Chcete-li umožnit návštěvu příbuzné, ho do USA, navštivte TATRU pro informace anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(pri 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-6185

FIDEL NO! CUBA SI!

Fidel Castro neopouští často svůj "cukrový ostrov." Nedávno se však vypravil do země "velkého" bratra, aby se zúčastnil "velkého" mítingu všech dostupných komunistů. Doma se před svými nuznými poddanými prezentuje v omšelé uniformě prostého partyzánského bojovníka "anno rebellionis", v Moskvě se soudruhům delegátům předvedl v módně střiženém a bohatě dekorovaném drezu pocukrovaného generála. Delegáti sjezdu KSSS ho uvítali nejbouřlivějším a nejdelším potleskem. Jako vazal, který na zapisknutí Moskvy zatancoval ne právě cukrový kozáček na půdě černé Angoly a je ochoten toto vystoupení zopakovat i jinde, si mimořádný potlesk zasloužil; tleskaly mu dlaně těch, kteří aplaudovali již dávno před tím krvavému potlačení vzburčení maďarského lidu, kteří provolávali slávu vrahům berlínských a varšavských událostí, a konečně labužnický vychutnávali okupaci země, která chtěla předvést světu, že bez sovětského protektorátu lze žít, pracovat a dokonce myslet na budoucnost.

Bůh sám ví, co všechno přezývá Castro ve své hlavě, zda vědomě sám sebe obelhává, nebo s politováníhodnou krátkozrakostí má vážné zato, že slouží "kubánské revoluci", když přikázal svým žoldnérům, aby bezohledně "v zájmu kubánské revoluce" zabili domorodce země, která se právě vymanila z koloniálního područí.

Jeho vlezlé chvalozpěvy na moskevské dirigenty jsou tak za vlasy přitažené, že by je neměl žádný člověk považovat za čestné: "V celé historii mezinárodních vztahů, poznamenaných v průběhu tisíciletí egoizmem a brutální mocí, se ještě nikdy neobjevil takový bratrský vztah mezi velmocí a malou zemičkou." Snad ale Castro přece jen ví, že na tomto světě a v tomto osvětleném otrockém století nikdo nikomu nic zadarmo nedaruje, že všechny dluhy se musí draze platit, ať tak, či onak. Moskva vydržuje svoji karibskou prostitutku denní apanáží jednoho miliónu dolarů. Byla to tedy jen otázka času, kdy velcí plánovači a kreditmachři od kremelské zdi předloží účet za bratrské služby.

Na Kubě se přestalo mluvit o pokračování v partyzánských bojích, ověřených jménem "Che" Guevary na území Bolívie. Všechno se soustředilo na domácí půdu, tvrdě se ze země vydupala největší a nejsilnější armáda v jihoamerické oblasti. Tento latinsko-karibský četník prezentuje dnes 115 tisíc po zuby ozbrojených mužů, dobře vycvičených sovětsko-pruským drilem. Letectvo se pyšní 400 Migy nejružnějších typů, námořnictvo vlastní sto lodních válečných jednotek. Tanky typu T 34 a T 54, jakož i raketové základny a těžké dělostřelectvo je v neustálé pohotovosti na rozkaz z Moskvy a pro Moskvu rozjet i to nejrůznější válečné dobrodružství.

ho roku a parlamentních voleb v roce 1978 mohou tuto teorii potvrdit nebo vyvrátit. V každém případě teď ve Francii začalo období, které lze nazvat prodlouženou předvolební kampaní. Ta by mohla přirostít nejen politické, ale i sociální konflikty a celková ztížení úlohu vlády.

Co dosud chybělo této armádě — je praxe. Castro vyslal na rozkaz kremelských bossů 12.000 žoldnérů do Angoly. V přestrojení za docela obyčejné turisty neváhali použít mezipřistání na Azorských ostrovech, lodě s válečným sovětským materiálem, deklarovaným jako stroje, součástky, potraviny a léky přistávaly v přístavech, okupovaných Kubánci.

Ale ani Blízký Východ není a nebyl k zahoezení. V říši syrského prezidenta Assada se usadilo 4.000 kubánských brigádýrů, vyzbrojených nejmodernějšími sovětskými tanky T 62.

Tělesná garda guinejského prezidenta Sekou Touré je složena z Kubánců. V Tanzánii je usazeno 500 vojenských expertů, kteří cvičí tamější vojáky v partyzánském boji. V Kongu-Brazzaville jich je 150, v Somálsku, v Guineji-Bissau i v Severovýchodní Africe další kontingenty. Jako organizátoři působí v Západní Sahaře u osvobozené organizace Polisario. V Jižním Jemenu pomáhalo 3.000 kubánských poradců při tvoření pozemní armády a letectva.

I když se Fidel Castro tetelí samou radostí na výsluní svých úspěchů v Angole, nedokázal vlastního lidu říci pravdu o svých expedičních sborech a teprve nedávno, až po dokonání vítězství komunistických vzbouřenců, nadšeně volal do statistických řad kubánských otroků, že v Angole byla kontrarevoluci ohrožena "kubánská revoluce".

Sovětský bratr líbá dnes kubánského imperialistu na obě líc. Byly však doby, kdy kubánsko-sovětská láska nekulminovala právě v komunisticko ideologickém sexu. Castro nazval Chruščova prasetem. Veřejně a hezky nahlas!

A Spojené státy? Jeden venezuelský ministr řekl Kissingerovi u příležitosti jeho návštěvy v Caracasu: "To, co udělal Castro v Africe, tak daleko od své vlasti, totéž a mnohem snadněji může udělat tady, za humny." Americký prezident Ford spustil bandurskou, ale, jak praví stará moudrost, jest pozdě bycha honiti: Angola byla na kubánských bajonetech a

tankách sovětské výroby donesena do náruče komunistické kubény. Ford nazval uváženého kubánského náčelníka mezinárodním zločincem — což v plné míře a naprosto přesně vystihuje Castrovu politickou prostituci, nestoudnost, drzost a nemorálnost. A na druhé straně světa byl tentýž gangster středem pozornosti sjezdového publika, byl objímán, líbán, oslavován a ceněn jako bojovník za lidskou spravedlnost a mír. Otázka zní: jak se říká těm, kteří se spojují s gangstery a šéfy zločineckých gangů? Ale Sověti měli, mají a budou vždy a všude v budoucnosti mít z ostudy kabát a z hroší kůže košili.

Jedno je jisté: Fidel Castro zůstane předsunutým vysoce explozivním mechanismem sovětských imperialistů. Jinou volbu ani nemá, protože jiné cesty pro něho není. Na tahu je teď ostatní svět. Bude-li pokračovat i nadále tak ležérně a laxně, mohla by se jednoho krásného dne Broadway jmenovat: Avenida Fidel Moskvě Castro.

Jan Ryba

ÚSPĚŠNÝ KONTINENT

V nejbližších týdnech objeví se na knižním trhu v Německu zvláštní číslo emigrantského literárního časopisu Kontinent, nazvané "Praha". Na 400 stránkách je zachycena tvorba autorů, kteří i dnes žijí v Československu, ale většinou jsou odsouzeni k mlčení. Jedinými skutečnými emigranty jsou vlastně oba vydavatelé, Ota Filip a Pavel Tigrid.

Časopis původně ruské emigrace se stává pravděpodobně významným nakladatelským činem poválečných let. V newyorském nakladatelství Doubleday vychází právě první číslo amerického vydání, anglické se objevuje hned ve dvou nakladatelstvích, jako vázaná kniha u André Deutsche a jako paperback v nakl. Coronet. Loni se objevila francouzská verze u Gallimarda, italský vydavatel Garzanti připravuje již třetí svazek, španělské Union E. dítorial získalo práva i pro Latinskou Ameriku a holandský de Boekerij-Meulekoff má za sebou první vydání. Nově práva získalo řecké nakladatelství Eftihini a je jednáno s arabskými i japonskými nakladateli. Nejvíce vydání docílilo zatím originální, v ruské řeči, tištěné ve Frankfurtu.

Na německém trhu se objeví čtvrté číslo, které přináší příspěvky i od Josefa Smrkovského a Jiřího Hochmana. Počet prodaných exemplářů se mezitím ustálil na 15 tisíc výtisků v němčině. Kontinent se tím stal mezi kulturně-politickými a literárními časopisy v Německé spolkové republice nejúspěšnějším periodikem.

"Milý krásný Sovětský svaz"

Výše uvedenému titulku se není třeba divit; autor, který nám podobné tvrzení předkládá, je americký profesor německého původu Hans Apel z university Bridgeport, prý specialista na americkou ekonomii a východní Evropu i autor četných článků uveřejněných v německých časopisech. Po příkladu mnoha jiných intelektuálů, kteří cestují do fučkovské "země milované" navštívil pan profesor na plných 30 dní (!) SSSR, aby se nechal "nezaujatě informovat". Výsledku informační cesty se hned po návratu chopil tisk německé komunistické strany DKP. Deutsche Volkszeitung, a Blätter f. d. deutsche und internationale Politik přinesly otevřený Apelův dopis ve formě 20 otázek sovětskému opozičníkovi a atomovému fyzikovi Andreji Sacharovovi. Reaguje se v něm na Sacharovovu zprávu o situaci v SSSR, nedávno uveřejněnou v časopise Spiegel.

Podle Apela nemá zkrátka Sacharov pravdu, neboť označil za stinné stránky sovětské společnosti jen okrajové jevy, aniž si všiml, jak během posledních dvou desetiletí udělal SSSR ohromné pokroky na rozdíl od dřívější zaostalosti (zaostalost tedy trvala od r. 1917 do r. 1955 — pozn. red.). Stačí si zajít na Kalininův prospekt k novému věžáku, kde lze spatřit procházející se vitální a se svým osudem zjevně spokojené lidi. Pan profesor ví, že i když trochu pomalu, životní úroveň v SSSR stále stoupá a jednotlivci, jak píše, nebudou pochopitelně srovnávat svůj standard s Paříží, ale se svou minulostí.

"Nejlepším argumentem" — který si z Moskvy přivezl, byla jeho výzkumná akce. Zeptal se prý 203 sovětských občanů např. na životní úroveň. 77% dotazovaných mu odpovědělo, že je velmi dobrá a dobrá. Téměř 84% označilo zlepšení svého života za posledních deset let jako "velmi velké" a jen tři procenta za zhoršené.

Jak chcete zdůvodnit, velmi vážený pane Sacharove, své tvrzení, že se životní úroveň jen "pomalu" zlepšila (což tvrdí sám o pár řádků výše), ptá se profesor a dodává: Musí přece existovat velké rozdíly mezi zemí, kde široké masy měly v roce 1913 nízkou úroveň a země byla zničena revolucí i oběma válkami, a Spojenými státy, které zůstaly válkou uchráněny? Nebylo Vám známo, že reálná kupní síla vyjádřená v průměrné měsíční mzdě sovětského dělníka v průmyslu se zvýšila za léta 1960-1973 o plných 60%, z 90 na 146 rublů, zatímco čistá mzda stejné skupiny v USA, vyjádřená v kupní síle z r. 1967 se jen minimálně zvýšila z 413 na 422 dol. v měsíci?

A pokračuje: Može lidských neštěstí, těžkostí, hořkostí, šedosti, hluboké únavy, lhostejnosti, neobvykle vysoký počet osudem postižených lidí, starců se směšnými důchody, lidí kteří nemají žádnou pracovní nebo učební příležitost, žádnou — ba ani jednoduchou střechu nad hlavou, chroničtí nemocní, kteří nenaleznou místo v nemocnici, početní pijáci, půldruhého miliónu vězňů — obětí slepé justice a lidí, navždy vyhnaných ze společnosti, smolařů, kteří se nenaučili dát v pravý okamžik

úplatek správné osobě, těžký existenční boj o chléb u většiny a nasycenost i sebeuspokojení exklusivní menšiny, pokrytectví, nevhodná sociální struktura? Kdyby takový obraz měl skutečně patřit SSSR, pak by to byla skutečně země bíd, ojedinelá a nesrovnatelná ani se zeměmi podstatně nižší technické úrovně.

Americký profesor, který pochopil SSSR za pouhých 30 dnů na rozdíl od tam narozeného Sacharova pak píše, že přece jen v něčem by mohla být Sacharovova slova k užtku, kdyby je však uveřejnil ve vlastní zemi a nikoliv pro západní publikum, které desetiletí prý slyší jen o zaostalosti a nedostatecích SSSR.

Pročpak Sacharov vzal při výpočtu průměrnou měsíční mzdu sovětského dělníka z r. 1973, když dnes už dělá 145,6 rublů a nikoliv tehdejších 110? A také Sacharovovo tvrzení, že americký dělník vydělává mezi 600 až 800 dolary není správné, neboť k nim přijdou vysoké odpočty na daních a tak i podle statistik zůstane dělníkovi v USA čistých 625 dol., což odpovídá sovětské mzdě 139 rublů. Sacharov prý tak americkou mzdu o 12% přecenil a sovětskou o 38% podcenil! U čtenáře tím vzniká dojem, že v USA je mzda pětikrát vyšší než v SSSR. A co všechno si americký dělník musí ze své mzdy platit, dvě třetiny za byt, ošetření apod., co je už dávno v SSSR zdarma nebo levné. A lepší než právo na stávku, jsou závodní rady, které všechno vybojují i bez stávek, jak to pan profesor viděl v NDR a v Bulharsku.

Sacharov nemá pravdu ani v bytové otázce. I Západ ví, že v SSSR jsou nejlevnější byty na světě, nedají se přece srovnávat mzdy a nájmy! Přepočteme-li sovětské nájmy na dolary či marky, pak by přišel západní třípokojový byt 80 qm na 29 dolarů nebo 76 marek. I dotazovaní sovětské občané označili ve 114 případech (z 203 dotazovaných — pozn. red.) své byty za velmi dobré nebo vyhovující, s průměrnou plochou 36 qm v novostavbě a s nájmem 10 rublů. Na takový byt, podle pana profesora, připadá jedna rodina s celkovým příjmem 343 rublů. Mezitím se prof. Apel zúčastnil tiskové konference v Bonnu, pořádané komunisty. (Pokrač. na str. 6.)

SPORT

• V Serresu, rodišti řeckého min. předsedy Karamanlise, vzdáleném 100 km od Soluně a od moře, působí jako trenér prvotřídního fotbalového mužstva Panserrakosu Jiří Pešek, bývalý hráč Bohemians, Sparty a Slavie. Sestřelil 15 mezinárodních zápasů a se 149 brankami je sedmý v klubu "kanonýrů". Členem tohoto klubu se stane ten hráč kopané, který docílí v prvotřídních soutěžích 100 branek.

• Letošní zkrácenou volejbalovou ligu mužů dělí od konce již jen čtyři kola. Relativně nejlepší výsledky na získání mistr. titulu má stále RH Praha, třebaže poprvé prohrála s VŠ Praha. Kromě toho má o zápas méně než ostatní mužstva.

• Volejbalová soutěž žen měla v 18. kole své překvapení v podobě dvou porážek liberecké Lokomotivy od UK Bratislava. Tabulku vede RH Praha před UK Brat. a Loko Liberec.

• Miloslav Rolko (UK Bratislava-trenérka Vlasta Wawrová) překonal v Praze-Podolí čs. rekord na 200 m znak ve světovém čase 2:07, 4 min. a dosáhl tak jako první čs. plavec tisícové hranice podle mezinárodních bodovacích tabulek.

• V prvním zápase 2. kola PVP odbíjenkářek zvítězil v Bratislavě tamní UK nad řeckým Panathinaikosem hladce 3:0. Celé utkání trvalo pouhých 34 min.

• V Gdaňsku skončilo hokejové mistrovství skupiny C. Vítězem

se stalo Rakousko a zajistilo si tak postup do skupiny B. Anglie, která před válkou získala dokonce i titul MS skončila na posledním místě bez jediného bodu.

• Třetí vzájemné střetnutí v tenisu mezi USA a SSSR ve Filadelfii 25:20. V americkém týmu hrají "penzisté" a druhotřídní hráči, kdežto Sověti hrají v nejsilnější sestavě.

• Slavia-Sparta 2:1 (1:0) utkání fotbalistek v Poháru únorového vítězství. Slavia tak oplatila Spartě poslední porážku 0:3.

• První část ligy házenkářek skončila. Na prvních čtyřech místech mají čtyři týmy po 15 bodech: Štart Bratislava, Odeva Hlohovec, Nitra a Olomouc. Překvapením jsou slabší výkony Interu Bratislava, naopak v závěru první části se čtyřmi vítězstvími probojovala do středu tabulky Ostrava.

• V 17. kole II. ligy kopané prohrála AC Sparta v Prešově s místním Tatranem 1:0. Výborný brankář Poštulka zachránil hosty od drtivé porážky. Na 1. místo tabulky se probojoval opět Frýdek-Místek vítězstvím nad Kladnem 1:0. Sparta je se 20. body třetí díky lepšímu poměru branek před VŽKG.

• Do finále PMEZ odbíjenkářů 2. — 4. 4. se probojovaly ze semifinále v Mnichově Rzeszowia a Spartak Subotica. V semifinále ve finském Piesämäki porazila Dukla Liberec domácí Finnish Side 3:0 a Sofii 3:0. Liberečtí postupují se sofijskou Slavií do finále.

• Již po 122. se jel na Temži závod osmiveslic Oxford-Cambridge. Tentokrát vyhráli oxfordští a bylo to jejich 54. vítězství v celé historii vzájemných střetnutí.

• "Bronzové" hokej. mužstvo NSR si na svém švédském zájezdu nevedlo právě "bronzové". Prohrálo s týmem Švédska vysoko 10:0 a 10:2.

• V rámci rychlobruslařského trojutkání SSSR-Norsko-Holandsko

vytvořil Kulikov na vysokohorské dráze v Alma Atě nový svět. rekord na 1000m časem 1:15, 70 min. a ve sprinterském čtyřboji dosáhl 151, 190 bodů. Norský závodník Sten Stensen překonal svět. rekord Holanďana Piet Kleine na 10.000 m časem 14:38,00 min. (o 5,92 vt. lepší starého rekordu).

• V prvním finálovém zápase PMEZ vyhrály basketbalistky pražské Sparty nad CUC Clermont-Ferrand 58:55 (30:34). Náskok tří bodů by měl spartankám stačit pro odvetu v Praze.

• Druholigová AC Sparta vyhrála Český pohár. V odvjetném utkání v Praze na Letné prohrálo SONP Kladno 1:0. I první zápas na kladenském hřišti hutníci prohráli (4:1).

• První finálové utkání Slovenského poháru v kopané přineslo na Pasienkách otevřený boj mezi Interem a Slovanem Bratislava. Zápas skončil bez branek 0:0.

• Košíkářky Slavia VŠ Praha zvítězily v prvním finál. střetnutí PVP v Písku nad Industromontaze Záhřeb 68:51.

• O postup do I. hokej. ligy bojují týmy Gottwaldova a Zvolenu. První dvě utkání vyhrál doma Gottwaldov 6:0 resp. 4:2.

WS/38

GALERIE KRAUSE

TUMBELENSTRASSE 37
8330 Pfäffikon ZH
Tel. 01 - 97 30 66

pořádá pravidelně výstavy našich exilových umělců, prodává obrazy, reliéfy, plastiky, kresby, grafiku, provádí tisk a expedici různých exilových časopisů a prodává knihy všech exilových nakladatelství.

MARTINA NAVRÁTILOVÁ PO ŠESTI MĚSÍCÍCH V USA

Co dat devatenáctiletému děvčeti, které v minulém roce vydělalo tenisovým míčem 185.000 dolarů? Tuto otázku si položil v clevelandském "Pressu" Tim Rogers a 27 března t. r. uveřejnil obsah rozhovoru, který měl s Martinou Navrátilovou. Říká tam "Dejte ji Big Mac nebo Elton John tape, ale nedávnejte jí tak luxusní dary jako Mercedes 450SL — ten již má."

Podle tohoto článku, k němuž byl připojen velký obrázek, Navrátilová plánuje usadit se v kondominiu v Palm Springs, Calif. poblíž Mission Hills Country Club, a to již příští měsíc. V květnu bude hrát za Cleveland Nets ve World Team Tennis, na což se velmi těší. Na novináře Tim Rogerse zapůsobila dojmem devatenáctileté Američanky, spíš než děvčete, které sem teprve nedávno přišlo z Československa.

Od Martiny Navrátilové se mimo jiné dozvěděl, že za šest měsíců pobytu v Spojených Státech přibrala na váze 20 liber, což přičítá tomu, že má ráda McDonalds a jiné dobroty. (Mezitím však už zase držela dietu a zhubla). Za automobil Mercedes 450SL zaplatila 20.000 dolarů, a nakoupila si též mnoho šatstva a šperků. Při návštěvě v Clevelandu měla na sobě semišový kabát, hedvábnou blůzku, 5 prstenů, krásné zlaté hodinky a tři náramky. Na zápěstí levé ruky a kotníku levé nohy měla obvazy po zranění v Dallasu. Do Clevelandu se vrátí v květnu. S pocitem lítosti vzpomíná na četné přátele a nejbližší příbuzné v Česko-

'Milý krásný . . '

(Dokonč. ze str. 5.)

Zde napadl "jednostrannou a záměrně matoucí publicistiku v NSR", neboť jeho dopis nebyl nikde uveřejněn (kromě komunistického tisku). Dopis redakcím byl odmítnut s odůvodněním, že podobné obhajoby SSSR by měly především přijít od moskevských korespondentů listů, což se ještě nestalo.

Prof. Apel, který kdysi musel nuceně opustit Německo, prohlásil: "Jsem fanatikem pro pravdu a mám zájem na dodržování svobody tisku. V případě Sacharova byla podniknuta nebezpečná hra s veřejným míněním proti zmírnění napětí a porozumění. Před tím chci varovat." Více nám však tento profesor připomíná tisíce intelektuálů, kteří od revoluce cestují se zavazadly očima do SSSR a vidí jenom, co chtějí vidět nebo je jim během krátkého pobytu ukázáno. O nich také pojednává kniha Davida Cauteho "The Fellow-Travellers" vydaná v nakl. Wiendenfeld a Nicholson v Londýně roku 1973.

—Eduard

VTIP

Reportér se ptá stoletého: "Čemu vděčíte za tak vysoký věk?" "Zatím to nemohu říci přesně, protože jsem v jednání s továrnou na sýry, s vinařskými sklepy a továrnou na těstoviny."

slovensku a pro ty již obstarává povolení k návštěvě Spojených Států. Nedoporučovala by jim však, aby tu chtěli zůstat, protože přízpůsobení zdejšími poměry by jim působilo značné potíže. Z amerických měst se jí zvláště líbí Los Angeles, San Francisco a New York.

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar

1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET — NEW YORK

Nejmodernější zařízení a vším pohodlím vybavená restaurace. • Nejjemnější československá kuchyně včetně všech pražských specialit: pečená husa a kachna, vepřová pečeně, svíčková a zajíc na smetaně a celá řada dalších specialit. • Importovaný plzeňský prazdroj na čepu. Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pohřbů atd. Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop. do 11 hod. noční každý den. "Special Lunches" 12 Noon — 4 P. M. Monday to Saturday. • O rezervaci volejte: YU 8-8505 — RH 4-9787

V. VÝROČNÍ TRAMPSKÝ POTLACH

se bude konat 24. července 1976

na Highwood River, Alberta, Kanada.

ZVOU SE VŠICHNI DOBRÍ TREMPOVÉ A KAMARÁDI OD OHNÍČKŮ

NENECHME ZAJÍT TO, CO NÁM DÁVALO TOLIK ŠTĚSTÍ A LEGRACE! TAK SE NA TO HOŠI TENTOKRÁT DOBRĚ PŘIPRAVTE A TĚŠÍME SE NA SHLEDANOU V PŘEKRÁSNÝCH ROCKY MOUNTAINS, KANADA. • VŠICHNI ZÁJEMCI PIŠTE NA JEDNU Z UVEDENÝCH ADRES PRO DALŠÍ PODROBNÉ INFORMACE!

Ne 'turisté' a ne 'masnáci'!

OTAKAR PŠENIČKA, 551 Queen Alexandra Way, S. E. Calgary, Alta, Canada, Ph: (403) 271-8619 • JOSEF DVORÁK, Babb, Montana 59411, USA, Ph: (406) 732-5175.

Přečetli jsme za vás . . .

• První etapa obnovy Veletržního paláce v Praze 7, který byl před třemi léty úplně zničen požárem, byla dokončena. V rámci těchto prací bylo ze všech poschodí vyvezeno 750 tun popele, dále byly vybourány narušené zděné příčky a ocelové rošty, rozřezáno 213 ocelových oken, odstraněny trezory a vzhledově technické zařízení. Celkem bylo ze spáleniště odvezeno 500 tun ocel. šrotu a z 502 místností paláce na 12,5 tisíc m³ stavební sutí. Přestavba paláce, který je chráněn Památkovým úřadem, bude zahájena ještě v šesté pětiletce.

NÁVRAT ZTRACENÉHO SYNA

• Jak jsme oznámili v našem olympijském zpravodajství, požádal lyžařský reprezentant NDR Jürgen Tuchscherer v Rakousku o politický asyl. Od chvíle, kdy se odloučil od oficiální východoněmecké olymp. výpravy, bydlel u rodičů své 17leté snoubenky Anny Steinbauerové, opatřil si dobré zaměstnání a zdálo se, že bude vše v pořádku. Ale nebylo. Funkcionáři sport. svazu NDR a politrukové vyvinuli na Tuchscherera psychologický tlak, kterému posléze mladík podlehl a vrátil se společně s Annou z Vídně do NDR, "aby se do Rakouska již nikdy nevrátil". Sportovec Tuchscherer, vychovaný komunistickou jednotnou sportovní organizací pod patronací SED neopomenul sebou vzít i 80.000 šilinků, které obdržel darem od rakouských úřadů jako pomoc při založení vlastní domácnosti. Z vých. Berlína oznámil "ztrátu" dcery paní Steinbauerové jakýsi cizí hlas s nápadným berlínským akcentem. "Slyšela jsem, jak někdo volajícímu ruský nepovídá". Copak tomu řekne asi Mezinárodní svaz lyžařů, nebo citlivý IOC? Kdyby Tuchscherer pocházel ze Západu, zakázali by mu všechny svazy na světě i pouhý pohled na padající sníh!

CAE

PRO POHODLÍ ŘIDIČŮ

Kupujete-li si na Západě auto, můžete si samozřejmě zvolit značku, kterou chcete, a samozřejmě i typ, obvykle s různě silným motorem, podle vašeho výběru i kapsy. Čím dál tím víc kupujících si dnes objednává či kupuje automobil už se zabudovaným autorádiem (těch existují také nejružnější značky a typy) či autorádiem, kombinovaným s kazetovým magnetofonem, ať už s mono-nebo stereo-reprodukcí. Rádio je zejména pro profesionální řidiče, ale i pro řidiče, kteří jezdí o víkendech z velkoměst na výlety, nepostradatelným pomocníkem, protože na něm během cesty můžete poslouchat velice potřebné informace o stavu provozu ve směru, kterým jedete, neboť automobilismus je v západních zemích tak rozšířen že v době špiček, o víkendech či dovolených dochází v některých hustě zalidněných a turisticky nejatraktivnějších oblastech k zácpám — a radiopřijímač vám v tomto případě, najdete-li si příslušnou velmi krátkou vlnu, poradí, jak se co nejlépe dostat ke kýženému cíli. Jenomže, jak známo, VKV mají jen omezený akční rádius, a tak je třeba, jedete-li do vzdálenější oblasti, přetoučit autorádio na další stanici se službou motoristům. Tohle hledání a přetáčení není však už nutné, alespoň ne u západoněmeckého autorádía značky Blaupunkt. Tato firma vyvinula nedávno přijímač, který se sám automaticky přepíná na vlnovou délku nejbližší stanice, vysílající zprávy pro motoristy. Jde o radiový systém zkratky ARI, Auto-Radio-Information.

Další systém, na kterém firma pracuje, je systém ALI: ten nebude však pravděpodobně technicky zralý dřív než ke konci našeho desetiletí. Předpokládá totiž hustou síť radiových smyček pod dálnicemi a všemi důležitými silnicemi, které budou automaticky dodávat zprávy o stavu automobilového provozu v tom kterém okamžiku počítačovým centrálám, jejichž zvukový a obrazový signál (k vybavení autorádía ALI bude patřit i malá televizní obrazovka) bude řidiče informovat o jeho plánované trase. Takový přístroj má stát asi 200 až 300 západoněmeckých marek, ovšem vybavení silnic tímto způsobem si vyžádá nákladu kolem 500 milionů. Odborníci ovšem soudí, že by přineslo velice mnoho užitku, protože by umožňovalo lepší vytížení silniční sítě a možná že by přišlo laciněji než stavba silnic nových. Zkušební provoz tohoto systému ve velkém měřítku se připravuje do dvou let ve Švýcarsku.

K této spíše technické zajímavosti přidejme několik statistických čísel: Jak jsme se nedávno dočetli v jednom automobilistickém časopisu Německé demokratické republiky, plánuje se v NDR, že tam bude mít každá rodina své auto v roce 2000. Před třemi lety tam připadalo na 1000 obyvatel jen 91 osobních aut. Jinak je tomu v současných Spojených státech amerických, kde už dávno motorizace svůj vrchol překročila. Veškeré americké obyvatelstvo, včetně kojenců a babiček, by se do sedadel amerických osobních automobilů vešlo dvakrát. S kojenci nikoli na klíně, ale na vlastním sedadle. V západní Evropě připadá průměrně na každého čtvrtého občana jedno auto. Právým opakem této dekadentní závislosti člověka na automobilu je Maova říše. Do jednoho auta by se tam muselo vecpat 26.756 Číňanů.

PŘÍMO OD PRAMENE

Gruzínský list "Zarja Vostoka" uveřejnil 3. března řeč prvního tajemníka Komunistické strany Gruzie Žvarnadze, kterou pronesl na 25. sjezdu KSSS v Moskvě. O kvalitě výrobků v Gruzii se vyjádřil, že každý čtvrtý má nedostatečnou úroveň.

"Pro koho vlastně vyrábíme podřadné zboží?" ptal se tajemník. "Stavební plány pro nejružnější odvětví národního hospodářství nejsou už zcela pravidelně plněny. V prvních dvou letech pětiletky zůstali jsme obyvatelstvu dlužni 420.000 čtverečních metrů obytných ploch. Tisíce lidí stále ještě žijí v nouzových barácích a ve sklepech

VTIP

Přijde chlapeček do trafiky a žádá krabičku sirek. "Takovej malejm dětem sirky neprodávám!" Chlapeček vytáhne z kapsy cigaretu: "Tak m' aspoň připalte!"

. . . Také v zásobování pitnou vodou dochází velmi často k závadám. V 32 městech a v rajonních střediscích neexistuje kanalizace . . . Zatímco bylo v SSSR během čtyř let 9. pětiletky postaveno v průměru 91 bytů, v Gruzii jich bylo pouze 50 (údaj v jakém časovém úseku chybí, zřejmě se jedná o denní průměr — pozn. red.). Bytová otázka je v naší republice a v našem hlavním městě nejpalcivější problém." První tajemník pak kritizoval poměry ve vlastní zemi: "Vytvořila se u nás taková situace, jako je obchodování na černo, podplácení, vydírání, krádeže a loupeže socialistického vlastnictví, protekcionářství, soukromovlastnické myšlení, egoismus, kariérismus . . . krátce a dobře, všechny nedostatky, které patří do arsenálu negativních stránek naší společnosti nebo mohou k nim patřit." Nicméně no usnesení strany došlo v Gruzii k přeorientování smýšlení, zejména u mládeže, zakončil gruzínský první tajemník svůj neradostný referát.

FEUILLETON

STROM

Touha po dávném a minulé se stala samoúčelným lékem proti stressu denního přetechnizovaného a přechemikalizovaného prostředí. Staré petrolejové lampy s patinou sotva viditelného chmýří z přástek draného peří, ošoupané klíče ke špejcharům, dotýkané obrázky svatých patronů, svícný, z nichž trčely hromničky s tajemnou mocí ochrany před božím poslem, ohmatané modlitební knížky, přecházející z generace na generaci se zaznávají o důležitých rodových událostech, patří v automatizované domácnosti k nejvíce uctívaným fetyšům.

V kraji kolem nás se dětinsky obdivujeme starobylym stavením, doškovým či prejzovým střechám, vyřezávaným vikýřům, vysloužilým hospodářským náčiním a vozům, malovaným včelínům, i lidem, v jejichž tváři se zrcadlí opak vybledlého a unuděného konzumního sebeznámosti.

Na návrších se tyčí někdy již zubem času nebo nedbalostí pobožené hrady a hlásky, tvrže a lovecké zámečky, zasazené jako výtrusy historie výhrůžně mezi rozsochaté a strupaté stromy, jejichž věk je vpravdě metazemský. Okouzluje nás svou nebývalou krásou, mohutností, velebným majestátem a němou historií, nad kterou se můžeme zasnít v bláhé předtuše, že až opět otevřeme oči, pojedeme kolem nás čtyřspřežní dostavník, nebo jen lehký elegantní landauer, nebo přejde osamělý poutník, unavený dalekou cestou několika staletími, nebo dívka z blízké zemanské rychty, oděná do hávu své doby a vracející se z nedalekého krchova, nebo jezdec na rychlém koni, nesoucí poselství pro onen den.

Stín věkovitých stromů nás oblažuje, snad jako tenkrát Svatopluka Čecha, když nechal zasednout do stínu státele lípy své básnické hrdiny, vzrušuje nás a okouzluje zvláštním fluidem touhy po odpočítatelnosti let, po návratu k přírodě, jejím zákonům, její kráse i hrůze, zpět k určité formě primitivismu, který v tomto věku dává klid, trochu útěchy a zapomení.

Se staletými stromy se hojně setkáváme v Pošumaví. Jsou to někdy samotáři v polích, uprostřed lučin, nebo u cesty, stojí stráž u silnic, nebo krásili obyčejné návse. Přitažlivá pohorská krajina na pomezí Chodska, na úbočí Ůlikovské hory, poblíž zřícenin hradu Netřeb, je důstojným místem nejstaršímu pamětníku Pošumaví — tisu, starému 1260 let.

Co se stalo tenkrát, když země vypučel první klíček, první náznak rodícího se

stromu, jemuž bylo souzeno přetrvati desítky, snad stovky válek a šarvátek, přírodních pohrom? Kolik osudů viděl kolem projít, kolik panovníků, kolik slávy, pokoření a znovupovstání a opětné poroby přečkal? Kdo byl pánem v zemi toho roku 716?

Dějepisci se domnívají, archeologové se snaží srovnávacími metodami zaplnit mezery doby, ze které chybí kroniky, záznamy, listy — vzkazy písmáků, pečetě a jisté události. Tenkrát před 1260 roky se útlounký t'sový prouteček chvěl ve větru, který vál stejně jako dnes. Pršela na něho stejná vlaha, kolem květy stejné polní květiny, oplodňované stejnými včelami, zelenala se stejně sytá tráva. Věky nic nezměnily na pořadu období, na svitu slunce a měsíce, na vlastních podmínkách růstu a mohutnění.

Tenkrát v roce 716 se ujal život jednoho z nespočítaných semenek a jenom jednomu z nich bylo dopřáno přežít všechna svinstva, která si dokázal člověk vymyslet pro svoji vlastní zkázu. Možná, že se v jeho stínu narodil člověk, možná, že pod jeho mohutnými větvemi skončil leckterý život a nasýtil svou krví kořeny, lpící s takovou uprputností v mateřské zemi.

Možná, že pod temnou rouškou noci z jeho kmene vystupovala postava nešťastní-

ka, hledajícího po staletí marně a zoufale svoji dcerku, již v prehlivosti zapudil pro lásku k chudému chasníkovi. Možná, že jeho kmen skýtal asyl dívce, milující proti vůli otců, možná, že pod stromem sedávala stráž, střídající se při střežení pokladu uloženého ve skále u tvrže tam nad řekou. Možná, že se tady skrývala bába, která utekla čertu, když ji odnášel do horoucích pekel. Možná, že z jeho kmenu vycházel anděl, nebo vyjížděl sám svatý Jiří na koni. Možná, že král Lávro všeptával do duše stromu svoje zoufalá tajemství, možná, že bohové pod tímto stromem potrestali odvážného mladíka, který z nerozvážnosti jen útlému mládí a lásce vlastní chtěl omámit vilu Dryádu a ujet s ní do dalekého kraje, aby žil v lásce, o které snil. Možná, že tady u toho stromu ubili drábové vzdorného robotníka a pán kraje uplatnil své "ius primae noctis."

Osud se kolem valí jako černošedá oblaka, hnaná předbouřkovým víchrem. Větvě se zmítaly, servané listy se trpně nechávalo unášet do neznáma, aby se již nikdy nevrátilo; pak slunce osušilo rozpukanou kůru, koruna šuměla svoji věčnou píseň o duši stromu, v němž je zakleto tajemství života i doby.

Chtěl bych být prvním, kdo spatřil tenkrát onen rozpuk života, trvajícího do dnešního dne.

Jan Ryba

VŠEHOCHUŤ...

Řidičský průkaz, který opravňuje k jízdě automobilem, je už vžitá a společností uznávaná záležitost. S něčím novým se západoněmecké veřejnosti nedávno představilo "Jezdecké sdružení" ve Warendorfu: vydává řidičské průkazy pro 1 koňskou sílu, dokument, který potvrzuje, že jeho majitel je kvalifikovaný jezdec na koni. V Německé spolkové republice se totiž v posledních letech jezdecký sport velice rozmohl — zkouška, která předchází vydání tohoto dokladu, má zabráňovat tomu, aby docházelo k úrazům neskokaných jezdců v terénu, ke srážkám koní s chodci a automobily, aby jezdci nedovolili koním žrát jedovaté rostliny a necválali s nimi po právě zasetém obilí, bažantnicemi apod.

Kanadský vědec Richard Wright chce policistům a celníkům, kteří, jak známo — používají při hledání drog cvičené psy — ulehčit život. Propříště jim možná bude stačit, mít u sebe malou krabičku s několika mouchami, s vědeckým jménem *Drosophila*. Wright uveřejnil v anglickém odborném časopise *Nature* článek, v němž se podivuje nad tím, že doposud nikdo nepřišel na myšlenku, zapojit hmyz do služby lidem a úřadům prospěšné. Ona moucha, již se ve svém článku podrobně zabývá, patří k druhu much ovocných — a obliba určitých vůní u ní je dědičná. Richard Wright při svých pokusech zjistil, že jistá mutace "*drosophily*" reaguje pozitivně na 18 různých chemikálií rozdílné chuti a zápachu.

Skupina zasloužilých členů KSČ přiletěla do Moskvy na 25. sjezd KSSS a chtěla by večer poznat noční život sovětské metropole. Tlumočnice však oznamuje: "Soudruzi, v osm hodin je v hotelu večeře a v devět prosím, všichni ulehnu k spánku." Češi ovšem vědí, co se má dělat. Dají tlumočnici tajně 100 rublů a po deváté ji berou na prohlídku noční Moskvy. Ale ulice jsou prázdné, jen tu a tam stojí milicionář. "Nu, víte, soudruzi", říká tlumočnice zklamaným Čechům, "dříve tomu tak nebývalo. Ale od té doby, co vykazali Solženicyna do ciziny, tak všichni Moskvané sedí doma a píší a píší . . ."

Debata "hledačů pravdy"

Jako příspěvek do svobodné debaty mezi sovětskými disidenty koluje teď v Moskvě obsáhlá analytická studie Roje Medvěděva, která kritizuje názory Alexandra Solženicyna a některých dalších prominentních ruských exulantů na Západě.

Hlavní tezí Medvěděvova rozboru je tvrzení, že zavile protisovětské stanovisko některých ruských intelektuálů-exulantů na Západě na-

koniec prospívá nejreakčnějším živlům v Kremlu, místo aby vedlo k tomu, čeho disidenti opravdu chtějí dosáhnout. Nemusí to být zrovna tak známí antikomunisté jako Solženicyn, říká Medvěděv; svým způsobem do této fronty patří i Andrej Sacharov, který často udivuje svou naivností a mylným úsudkem o domácím, sovětském i mezinárodním vývoji. Medvěděv mluví svou kritikou na celou škálu názorové opozice proti sovětskému režimu; při bližším pohledu vlastně vychází najevo, že Medvěděv pokládá za správné asi jen vlastní stanovisko — a z tohoto hlediska by se tedy celá věc musela posuzovat jako pouhý disonantní úlolek. Ale z Medvěděvova stanoviska vyplývá docela opačný závěr; podtrhuje šířku názorů sovětské opozice let sedmdesátých, poukazuje na myšlenkové proudy, jejichž sílu může západní pozorovatel jen přibližně odhadnout. Neboť zde nejde snad jen o bouři v disidentské sklenici vody; Medvěděv mluví s takovou dávkou sebejistoty, že zřejmě pokládá nesouhlas s oficiální sovětskou politikou za samozřejmost stejně tak jako upřesnění formulace tohoto nesouhlasu.

Solženicynovi vytýká Medvěděv hlavně to, že v posledních dvou letech nevykládá o ničem jiném než o apokalyptických přízracích porážky Západu, kterou si Západ dokonce sám přivodí vlastní neschopností postavit se proti sovětské rozpínavosti. To sice může narávat těm západním skeptikům, kteří se dívají s nedůvěrou na celou uvolňovací politiku détente, ale podle Medvěděva je to nic méně kalkulace krátkozraká. Roj Medvěděv srovnává Sol-

ženicynova varování se starodávným obyčejem oblékat malomocné do hávu s kapucí a zvonečky, aby se jim každý mohl zavčas na dálku vyhnout. Výsledkem moderní verze tohoto opatření má být izolace Sovětského svazu, který má pod kapucí a ve hmotném nedostatku zajít. "Jenže takové rady", říká Medvěděv, "věští zkázu i Západu. Sovětská společnost je jistě v mnoha směrech nemocná, ale nejsou to choroby smrtelné. Ani totální izolace Sovětského svazu od Západu nezahubí režim, který Solženicyn tak vehementně nenávidí; dodá pouze nové síly nejreakčnějším kruhům a institucím v sovětské společnosti."

Medvěděv kritisoval Solženicyna už po jeho otevřeném listě sovětskému vedení, je muž doporučoval, aby se vzdalo komunistické ideologie, odklonilo se od násilné industrializace a vrátilo se k náboženské tradici Ruska. Tuto koncepci označil Medvěděv — jako socialista, přesvědčený spíše o tom, že Kreml dělá chyby, než o tom, že komunismus je omyl — za zpátečnickou. Podobně se teď Medvěděv obrací proti Solženicynově kritice všech projevů západního levičáctví, které oslabují vůli svobodného světa a nahrávají Moskvě. A zde si moskevský disident bere na mušku i jiné sovětské emigranty, například spisovatele Vladimira Maximova a vědce Michaila Agurského, kteří do určité míry se Solženicynem souhlasí.

"Trpké zkušenosti se socialismem v Sovětském svazu se nemusí jinde opakovat", píše Medvěděv. "Dnešní postoj italských a francouzských komunistů naznačuje, že při zachování politického pluralismu mohou západní země vytvořit vlastní model sociálně spravedlivého společenství. Tyto vyhlídky ovšem nahánějí hrůzu nejen krajně pravicovým kruhům na Západě, nýbrž i nejreakčnějším politikům v Sovětském svazu, pro něž je kapitalismus menším nebezpečím, než liberální socialismus. Dubčekova ražení z roku 1968." Andreje Sacharova kritizuje Medvěděv z jiného úhlu. Správné je, že Sacharov zdůrazňuje nedostatky Sovětského svazu — od rotláčování lidských a občanských práv až po spotřebitelskou problematiku; ale je naivním omylem idealizovat dobrou vůli a otevřenost Západu. Spolehat na cílevědomost západního tlaku v této souvislosti je podle Medvěděva nebezpečnou iluzí. Hlavní motivace Medvěděvovy studie v autorových slovech zní takto: vzájemná kritika mezi disidenty neoslabuje společné úsilí; neboť "my, hledači pravdy, si sami nesmíme zavádět cenzuru, která by nám zakazovala debatu."

Z KALENDÁŘE KRAJANSKÝCH AKCÍ A PROGRAMŮ:

• **Pátek 2. dubna o 19,30 hod.** (a vždy první pátek v měsíci v různých krajanských restauracích ve Frankfurtu). NSR-Frankfurt/M. — Rest. Zur Berghütte, Im Prüfling 42: *Přišli na večeri*. Společná večere, setkání s novými přáteli, neplánované hovory. Další termín 7. května v jiné restauraci.

• **Sobota 3. dubna 1976 ve 20 hod.**, Švýcarsko-Pfäffikon u Curychu v Galerii Krause. Zahájení výstavy obrazů prof. K. Lišky z NSR. Potrvá do 25.4.

Pravidelné schůzky — přátelská popovídání pro krajany ze Stuttgartu a okolí v rest. Flurwirt, Flurstr. 9 (blízko Kurhaus), Stuttgart-Bad Cannstatt. Nejbližší data: 20. dubna, 18. května a 15. června.

• **Sobota 10. dubna ve 14,30 hod.** Mnichov-Dům setkání. Dětská velikonocní besídka v Rumpfstr. 21.

• **Sobota 10. dubna 1976 v 19,30 hod.** — Švýcarsko-Pfäffikon u Curychu v Galerii Krause, Tumbelenstr. 37 — 1. literární diskotéka. Dopisy pánů Babela, Blažka, Gogola, Leacocka a Zoščenka s písničkami V&W a mnoha dalšími za doprovodu strunných nástrojů připravil Jaroslav Vejvoda.

• **11.-18. dubna, Itálie-Casies:** Setkání rodin, svátý týden a velikonoce 1976. Inf.: Velehrad, I-39030, S. Martin in Gsies, tel. /0474/78425. (Z programu katolické duch. služby).

• **Čtvrtek 15. dubna od 10 hod.** — Frankfurt, NSR: Zelený čtvrtek mladých na Velehradě, Allerheiligenstr. 52, tel. 285710.

• **Pátek 30. dubna — Neděle 2. května 1976.** Švýcarsko-německé hranice, Zurzach: 4. křesťansko-demokratické symposium ČSKP. Inf. sváz křesť. pracujících Švajčiarska. Schlossstr. 54, CH-8406 Winterthur.

• **Sobota 22. května v 17 hod.** Frankfurt-NSR: Vysvěcení Jana Dufka, člena Tovaryšstva Ježíšova na kněze (Jeho první svatá mše-prmice ve čtvrtek 27.5. v 16,30 hod. v Kolpinghaus, Lange Str. 26).

• **26.-30. května rovněž v Casies** (viz duben). Setkání rodičů s vychovateli. K rodičům hovoří lékař a vychovatelé. Cena na osobu a den v Casies DM 13,50.

• **Čtvrtek 27. května** (svátek-den odjezdu), NSR-Stuttgart: Autokarový zájezd buď do Paříže nebo Amsterdamu. Pořádá Sdružení čs. krajanů v Baden-Württemberg. Inf. na adr.: Vereinigung der tschechoslowakischen Landsleute, Postfach, D-7024 Brenhausen.

• **Sobota 12. června** NSR-Wiesenstein (poblíže Geislingen). Již tradiční automobilová rallye "Žizeň". Informace: J. Toman, Čs. kul. spolek, Syrlinstr. 20, D-7900 Ulm/Donau, tel. 0731/64 687.

Data pro zapamatování:

• **Pátek 2. července — pondělí 5. 7. 1976:** Švýcarsko-Curych. IV. slet Československého Sokolstva v zahraničí. Inf.: Sokol Zürich Postfach, CH-8125 Zollikerberg.

• **Pátek 9.-11. července 1976,** NSR-Königstein (u Frankfurtu). 5. Naardenské setkání 1976 a celoevropský kongres J. A. Komenského. Inf.: Naardenský výbor, 22, Ladbroke Sq. London, W. 11. England.

• **Pondělí 13. 9. — neděle 19. září 1976,** NSR-Hüntfeld u Fuldy. Akademický týden. Setkání krajanů při přednáškách a zábavě z celé Evropy. Inf.: Velehrad, Allerheiligenstr. 52, D-6000 Frankfurt/M. 1. Informace o dětských táborech, podzimních prázdninách mladých: P. Josef Šimčík, Feldstr. 109, CH-8004 Zürich.

• **Možnost rekreace v Německu u švýcarských hranic,** ve Schwarzwald. Budova církevní organizace Opus bonum, místo pro 15-20 osob s možností vaření, les, zdravé podnebí, vhodné pro revma a nemoci krevního oběhu.

Přihlášky: P. A. Bernáček, farář, D-7712 Blumberg-Fützen, tel. 07702/21566

UPOZORNĚNÍ ODBĚRATELŮM EL VE ŠVÝCARSKU A NĚM. SPOLKOVÉ REPUBLICE

S odstupem velmi dlouhého času, kdy jsme uvedli do pořádku doručování novin ve prospěch předplatitelů i zájemců, přiložili jsme k Evropským listům z 2. února složenky k vyrovnání předplatného. Pokud se snad Vaše platba minula s naší složenkou; považujte složenku za bezpředmětnou. Jinak prosíme, abyste předplatné laskavě co nejdříve vyrovnali. Tak i my budeme mít předpoklady plnit své povinnosti ke čtenářům do všech detailů.

Dovolená v Itálii ...

Navštivte Riccione, zelenou perlu Adriie. Příjemné dny dovolené můžete strávit v domácím prostředí českého pensionu

IGEA-PRAGA

Cenové velmi výhodné pobyty, koncem května, v červnu a září. Objekt je umístěn v centru města, přímo u pláže.

Pension Igea-Praga Viale D'Annunzio 30

47036 — RICCIONE, ITALY TEL (0541) 411-57

PODPORUJTE

ČESKOU

NÁRODNÍ

ŠKOLU

ODKUD POCHÁZÍTE?

Knižní služba FCI doprodává velkou sbírku kolorovaných rytin českých hradů a zřícenin z r. 1843. Jde o staré reprodukcce obrazů Františka Alexandra Hebera z díla věnovaného hraběti Chotkovu. Vyšlo před 133 lety v sedmi svazcích. Vlastní rytiny měří 18x13cm a s paspartou 23x18cm. Každý exemplář je vhodný k zarámování. Pokud jde o námět z Vašeho kraje, mimo ceny umělecké, jde o vzácnou památku na domov, vhodnou jako dar ke každé příležitosti. Řada námětů je doprovázena půdorysným plánem reprodukováným ve stejném formátu, jednotlivé rytiny stojí 3 libry (6.50), půdorysy liber 1.50 (\$3.25).

Mezi 135 zbývajících námětů jsou např. rytiny Vildštejna, Zvíkova, Buštěhradu, Smečna, Bezdězu, Chebu, Červeného Hrádku, Housky, Jenštejna, Kunžvartu, Kynšperka, Liběchova, Okoře, Plané, Potštejna, Ryzmberku, Říčan, Staré Dubé, Točnicku apod.

Napište nám o úplný seznam. Při odběru nejméně tří rytin, sleva 10%, a zásilka bude odeslána včetně poštovného, obalu a pojištění.

Máme též asi 50 barevných reprodukcí ze Šetelíkovy sbírky Praha, za 1 liber 2.50 (\$5.26), formát 35x35 cm. Rovněž asi 50 barevných reprodukcí ze sbírky V. Malého Krásy Československa (obraz 32x23 cm, s pastartou 50x35 cm) liber 1.50 (\$3.25). Nutno objednat nejméně tři reprodukcce. Mezi náměty jsou Hradčany, Hodonín, Hradec Králové, Dvůr Králové, Jičín, Turnov, Znojmo, Levoča, Plzeň, Jihlava, Prešov, atd.

KNIŽNÍ SLUŽBA FCI,

4 HOLLAND RD., LONDON W14 8AZ (GB)